

KULTUR

En kniv av nej i mörkret

DET SÄGS att det är själv-upptagenhet som gäller. Antingen som vanlig enkel perspektivlöshet eller också i mer grandiosa former som Flärd, Lyx och Njutning. Allt efter resurserna. För framtiden har 80-talets ideologer på sin höjd ironi till övers. Historien är utan mål och mening förklarar stora och små tidens profeter. "Patetiskt" kallas varje projekt som inte vet sin plats på jorden.

Amatörteatergruppen i Angered, Falstaff, har gett mig starka upplevelser med föreställningar som *Lysistrate och freden* och *Banditen Murietas bravader och död*. Häromkvällen gav gruppen mig en tankeställare med sitt nygenrep av *De besviknas himmel*, som är inbjuden till den stora amatörteaterfestivalen i Köpenhamn.

Detta collage av Brecht-sånger blixtrar som en kniv av nej i mörkret; det är framfört med en vrede, desperation och kraft som om förnuft och motstånd ännu vore värda något och som om medmänniskor gick att ta i. Texterna präglar in bilder av nederlag, orätt och bedrägeri.

Gruppen går tätt in på sin publik och sjunger som gällde det livet. Med lila äckel och rosenröd nai-vitet bokstavligen målade i sina ansikten skildrar skådespelarna en förkrigstid och en övergångstid, där människan blivit människans varg: "Se så var rå! gå på och slå, gå på och slå."

Visst ser man hur konturerna i gestalterna ibland blir suddiga, hör falsksång, saknar av och till timing men hela tiden finns där ett tilltal och vi känner gruppens beslutsamhet att nå fram. Det är en amatörteaterföreställning på mycket hög nivå — raffinerat koreograferad och beundransvärt regisserad av polskan Lena Szurmiej.

Egentligen är det ett galet projekt — ja, just "patetiskt". Brechts-Weills svåra, svåra

sånger, en polsk gästregissör med brorsa som är koreograf och ett gäng amatörer i Angered! Men om det har vi läst tidigare i reportage och recensioner.

Nu upptas jag av att här möter vi en Brecht som uttrycker en utsatthet och en samtidskänsla, som inte ett ögonblick blir kokett och mondän. I dessa texter om maktens sutenörer, slaktarnas blod och om ljuset i de besviknas himmel ryms mycket av det som kan omsättas i håglöshetens och grimasens gångbara valuta. Men gestaltad av Falstaff uttrycks denna livsupplevelse som protest och dess estetik heter motståndets.

Gång på gång har Brecht framstått som förbrukad — överpedagogisk, teatercynisk, humorfri. Etiketterna har varierat med konjunkturerna. Falstaff får hans texter att tala igen. Det är inte litet i uppgivenhetens tid.

Det är synd om denna föreställning inte kan ges på nytt. Den skulle kunna ha en stor publik.

Tomas Forser